СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVI. Ч. 163. ДЖЕРЗИ СИТІ і НЮ ЙОРК, ПЯТНИЦЯ, 16-го ЛИПНЯ 1948 — No. 163 JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JULY 16, 1948 VOL. LVI.

ТРИ ЦЕНТИ в Зл. Д. Америки; ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном. Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

ТРУМАН ІМЕНОВАНИЙ КАНДИДАТОМ В ПЕРШОМУ ГОЛОСУВАННІ

БАРКЛІ ІМЕНОВАНИЙ КАНДИДАТОМ НА ЗАСТУПНИКА ПРЕЗИДЕНТА

Филаделфія, 15 липня. Краєва конвенція Демократичної партії, що на своєму останньому засіданні, що закінчилося сьогодні над раном, іменувала в першому голосуванні 947½ голосами президента Трумана своїм кандидатом на президента у найближчих виборах. Сенатор Албен Барклі іменований кандидатом на заступника президента. Президент Труман, в товаристві дружини і дочки, приїхав вчора ввечорі до Филаделфії, щоби особисто прийняти номінацію. На залізничій станції його дожидали маси народу. Приймаючи номінацію, президент Труман особисто виступив перед конвенцією та подякував делегатам за виявлену йому честь та пообіцяв в своїй виборчій кампанії і на пості президента, якщо він ним знову був вибраний, продовжувати боротьбу за повне здійснення тих ліберальних прінціпів, що їх він заступав і досі та які є основою Демократичної партії. Заяву кандидата Трумана конвенція прийняла довгими оплесками.

ГРОМАДСЬКІ ПРАВА І ОБОРОНА КРАЇНИ ГОЛОВНИМИ ПУНКТАМИ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПЛЯТФОРМИ

Филаделфія, 15 липня. На останньому засіданні конвенції Демократичної партії, крім вибору кандидатів на президента і його заступника, ухвалено теж політичну плятформу партії на 1948 рік, головними пунктами якої є громадянські права у внутрішній політиці та оборона країни.

Покликуючись на свої дотеперішні рекорди та на політику Рузвелта і Трумана, Демократична партія обіцяє дальше вести боротьбу за рівні громадянські права для всіх та проти будь-якої дискримінації будь-якої групи зі своїх громадян. Обіцяє боротися проти інфляції, дальшого зросту цін та завести їх контролю. Висловлюється за зміну закону Тефта-Гартлі та за поширення теперішнього закону про соціяльне обезпечення. Вестиме акцію за поширення іміграційного закону з 200 на 400 тисяч скитальників. Заступає думку, що контроля атомової енергії повинна бути в цивільних і не військових руках і т.п.

В закордонній політиці Демократична партія піддержує концепцію Об'єднаних Держав та буде змагати до скорочення права вета. Для оборони країни обстоює створення і вдержання могутньої армії, фльоти і авіяції. Вестиме дальше гуманітарну політику в міжнародному маштабі, згідно з Пляном Маршала. Висловлюється за повне признання держави Ізраїля та за рішучу політику проти всякої агресії. Продовжуватиме рішучу боротьбу за встановлення в усьому світі головних свобід і міжнародної свободи інформації.

У вступі до плятформи стверджується, що „Демократична партія „в майбутньому, як і в минулому" служитиме цілій нації, а не будь-якій упривілейованій групі. Що вона змагатиме до побудови справедливого миру і закріплення його в цілому світі, а в Америці до забезпечення всім громадянам безпеки, права на працю і добробуту.

ПРЕДСТАВНИКИ ДВОХ ПІВДЕННИХ СТЕЙТІВ ВИЙШЛИ НА ЗНАК ПРОТЕСТУ

Филаделфія, 15 липня. Вибір президента Трумана кандидатом Демократичної партії та ухвалення політичної плятформи попередив драматичний вихід зі залі нарад цілої 22-особової делегації зі стейту Мисисипі та 13 з 26 членів делегації стейту Алабами. Всі інші делегати з'єднаних в кампанії проти Трумана 11 стейтів залишилися на залі нарад. Під час самих нарад було щекілька несподіваних виступів та пропозицій інших кандидатів. Головним протикандидатом був сенатор Ричард Россел з Джорджії, що мав поперття південних стейтів. В голосуванні він одержав 263 голосів. Іншими кандидатами представник Флориди пропонував губернатора Індіяни Пола МекНота, а один представник з Огайо пропонував Вилйема Джульйена, секретаря скарбу. Проте, ці кандидатури були швидко відкликані, а делегації долучилися до голосування за кандидатуру Трумана.

ДЮІ ЗАСУДЖУЄ ДЕМОКРАТИЧНУ ПЛЯТФОРМУ

Ню Йорк, 15 липня. Республиканський кандидат на президента, губ. Тамес Дюі, засудив вчора політичну плятформу Демократичної партії, називаючи її „провокативною" в закордонній політиці. Свою думку про демократичну плятформу Дюі висловив під час конференції зі своїм дорадником в закордонних справах, Джаном Фостером Долесом. Він критикував теж інші пункти цеї плятформи.

ПЕРЕДБАЧУЮТЬ НАДЗВИЧАЙНУ СЕСІЮ КОНҐРЕСУ

Филаделфія, 15 липня. В зближених до президента Трумана колах вважають, що президент скличе надзвичайну сесію 80-го Конґресу. Загально сподівалися, що през. Труман заповість це вже в своїй промові на Конвенції. Дати евентуального скликання сесії не передбачується, як теж не називається причини. З Офіціяльних кол відмовилися коментувати цю поголоску.

ОФІЦЕРСЬКИЙ ШТАБ АРМІЇ МАЄ БУТИ ЗБІЛЬШЕНИЙ НА 47,000

Вашингтон, 15 липня. Найбільшою проблемою Американської Армії після введення в життя нових постанов про вишкіл та доповнення армії після 22 вересня тут вважається необхідність збільшення офіцерського і урядничого штабу Армії, включно з лікарями та норсками. Цей штаб тепер нараховує біля 70,000, тоді як з 1-им липня 1949 він повинен виносити щонайменше 105,000. В загальному вважається, що Армія потребуватиме в дальшому додатково ще понад 70% теперішнього офіцерського складу.

Москва відкинула західні протести в справі Берліна

ДОМАГАЄТЬСЯ ПЕРЕГОВОРІВ В СПРАВІ ЦІЛОЇ НІМЕЧЧИНИ ТА СКИДАЄ НА ЗАХІДНИХ СОЮЗНИКІВ ВИНУ ЗА РОЗКОЛ І НАПРУЖЕННЯ.

Лондон, 15. липня. — Совєтські амбасадори у Вашингтоні, Лондоні і Парижі передали вчора американському, британському і французькому урядам совєтську відповідь на їх протестаційні ноти в справі бльокади Берліна та на їх домагання закінчити бльокаду. Текст совєтських нот передала вчора московська радіовисильня. В нотах совєтський уряд заявляє, що він погоджується на чотиро-державні переговори, але в усіх справах, що відносяться до цілої Німеччини і не тільки до Берліна. Совєтський уряд знову стверджує, що „Берлін лежить в центрі совєтської зони і він до неї належить", що в жодному разі не хочуть признати західні союзники. В нотах совєтський уряд в дальшому ставить таке рисковне твердження: „Відносно заяви американсько- британського і французького урядів, що погрозами, силою й іншими подібними заходами їх не заставиться зрезигнувати з права участи в окупації Берліна, совєтський уряд не думає входити в дискусію в цій справі, бо він не має потреби вести політику погроз і натиску від часу, як згадані уряди самі заперечили і скасували свої права участи в окупації Берліна, нарувши договірні рішення щодо його адміністрації". Бльокаду Берліна совєтський уряд вже не вияснює давніми викрутами про „направу залізниці", натомість твердить, що це є „тимчасові заходи", зв'язані з введенням в західних зонах окремої німецької валюти. В кожному разі, совєтську відповідь вважається основним відкиненням всіх домагань західних союзників і тому Злучені Держави, Британія і Франція стоять тепер перед необхідністю нових важливих постанов і дальших заходів, що матимуть рішальне значення для виходу з теперішньої кризи.

СОВЄТСЬКА ВІДПОВІДЬ НЕ БУЛА НЕСПОДІВАНКОЮ НА ЗАХОДІ.

Вашингтон, 15. липня. — Першою реакцією на совєтську відповідь та відкинення західних протестів було у Вашингтоні твердження, що ця відповідь не була тут жодною несподіванкою та що її дожидали. Совєтську відповідь називається у Вашингтоні „комплексом" і докищо здержується від натяків про дальшу акцію. Проте, з попередніх міркувань і тверджень на випадок совєтської відмови виходило б, що по всяких правдоподібностях справа Берліна тепер опиниться в Раді Безпеки О.Д. Секретар стейту ген. Маршал, на пресовій конференції, яка відбулася дві години після того, як совєтський амбасадор Панюшкін вручив йому совєтську відповідь, відмовився її якнебудь коментувати, заявляючи, що її тепер власне перекладається на англійське та що він з нею ще тільки побіжно познайомлений. Маршал не дав відповіді, чи американський амбасадор в Москві мав в останньому часі будь-яку конференцію зі совєтськими властями.

В ТРАВНІ ЕКСПОРТ ДО СОВЄТІВ БУВ НАЙНИЖЧИЙ.

Вашингтон, 15. липня. — Статистичне Бюро повідомило, що американський експорт до Совєтського Союзу дійшов до найнижчого стану за останніх 13 років. Загальна вартість цього експорту вже була тільки 200,000 долярів. З того 65,000 долярів припадає на машинерію, а решта на текстилі, предмети домашнього і особистого вжитку, книжки і т. п. Американський експорт в травні до всіх країн за залізною заслоною виносив 3,600,000 долярів, в порівнанні з 22,-900,000 долярів пересічного місячного експорту до тих країн в першому кварталі цього року.

Новий похід Кремля на знищення селянства

ДОТЕПЕРІШНЮ ЕКСПЛУАТАЦІЮ ЗБІЛЬШУЄТЬСЯ ПІДВИЩЕННЯМ ПОДАТКІВ ВІД 3 ДО 10%.

Москва, 15. липня. — Агенція Асошіейтед Прес передає за совєтською агенцією ТАСС повідомлення про новий „указ" Президії Верховної Ради СССР, на підставі якого вже і так неймовірно високі податки селян збільшується ще на від 3 до 10%. Цей новий нелюдський тягар на совєтське селянство вияснюється „збільшенням приходів колгоспників від індівідуальних придільів землі, як теж збільшенням приходів одноосібняків (селян, яким ще пощастило вдержатися поза колгоспами)". В Совєтському Союзі колгоспники платять податок від т. зв. присадибних участків, іменно від того пів, або одного гектара городу, що їм залишено при хаті та від скоту, найчастіше одної корови, що вони держать для власного користування. Крім того платиться безліч всяких інших податків, не згадуючи вже про примусові „добровільні" позички державі. Зокрема великі податки наложені на одноосібняків. Ці податки тепер збільшується в такому порядку: ці, дохід яких зі землі оцінювано на 2,000 рублів, досі платили 8% податку, а згідно з новим указом платитимуть 11%. Це переважно відносить-ся до колгоспників. Натомість ті селяни, переважно одноосібняки, дохід яких оцінювано на понад 8,000 рублів, досі платили 30% податку, а тепер мають платити 40%. Рівночасно з цим повідомленням в СССР, зокрема на Україні, заповідається в цьому році добрі жнива.

Новий „указ" Кремля про нове обтяження совєтських селян стоїть без сумніву у зв'язку з попередніми повідомленнями про втечу селян з колгоспів та загальний пасивний спротив селян совєтському режимові. Подібні практики з податками в Совєтському Союзі не є нові і вони за кожним разом попереджували акцію масового нищення. Бо обідраний, дослівно босий і голодний совєтський селянин ніколи не може заплатити тих всіх податків, що їх накладає на нього „соціялістична держава". Селяни раніше продавали останню свитку, щоби тільки цей податок сплатити, бо горе тому, до кого прийде по цей податок представник совєтської влади. Тоді, звичайно, разом з податком забирається і його платника і вони разом пропадають. Власне „указ" з податками попередив масове знищення українського селянства та жахливий масовий голод в 1933 році, жертвою якого впало понад 4 мільйони українців. Новий податковий „указ" совєтського уряду заповідає нове подібне масове народовбивство.

СОВЄТИ ПІДДЕРЖУЮТЬ АМЕРИКАНСЬКУ РЕЗОЛЮЦІЮ В СПРАВІ ПАЛЕСТИНИ

Лейк Соксес, Н. Й., 15. липня. — Совєтський Союз та чотири інші країни піддержали вчора в Раді Безпеки американську резолюцію в справі санкцій, згідно з VII розділом чартеру ОД, проти обох воюючих сторін в Палестині, якщо вони не послухають чергового заклику ОД і негайно не припинять воєнних дій. Це остаточно перешило б ухвалення цеї резолюції в Раді, хоча виринають ще всілякі застереження щодо поодиноких точок резолюції, головно після того, як Совєти домагаються голосування над кожною зокрема і не над цілістю. Згідно з американською резолюцією Рада Безпеки рішила б, що положення в Палестині загрожує світовому мирові і наказувала б негайне припинення воєнних дій. Якщо будь-яка з воєнних сторін це домагання не виконала б, тоді резолюція давала б Раді право вжити дипломатичних і господарських санкцій, або навіть збройних сил.

ПОЛЯКИ ПОВІСЯТЬ ЩЕ ОДНОГО НАЦІСТСЬКОГО ЗЛОЧИНЦЯ.

Париж, 14. липня. — З Кракова повідомлено, що там спеціяльний суд засудив на стричок німця Йозефа Бюлера, що за часів німецької окупації Польщі був державним секретарем губернатора Франка. Суд признав Бюлера посередньо і безпосередньо відповідальним за вбивство 2,500,000 польських жидів.

ПРИПИНЕНО КАТОЛИЦЬКУ РАДІОПРОГРАМУ В МАДЯРЩИНІ.

Будапешт, Мадярщина, 14. липня. — Місцеві католицькі кола повідомили про припинення католицьких радіопрограм з огляду на інтервенцію в них большевицького уряду. Діло в тому, що опановані комуністами радіовисильні надавали між церковними програмами свої авдиції, які „понижували гідність віруючих".

ЗАМАХ НА ПРОВІДНИКА ІТАЛІЙСЬКИХ КОМУНІСТІВ

СТУДЕНТ ТРЬОМА СТРІЛАМИ ВАЖКО ЗРАНИВ ПАЛЬМІРА ТОЛЬЯТІ. КОМУНІСТИ ПОЧАЛИ ГЕНЕРАЛЬНИЙ СТРАЙК; КРИВАВІ ЗАВОРУШЕННЯ В КРАЇНІ

Рим, 15 липня. Вчора перед полуднем в Римі доконано замаху на життя провідника італійських комуністів, вихованого в Москві Пальміра Тольяті. Замаху доконав сицилійський студент Доменіко Паллянте, віддавши до своєї жертви три револьверові стріли, один з яких перейшов через легені. Стріли віддано зараз біля приміщення італійського парляменту і в хвилині, як Тольяті в товаристві одної комуністичної посолки виходив з нарад, щоб відсвіжитися. Важко раненого Тольяті негайно перевезено на поліклініку і там його оперовано та усунено кулі. Його стан критичний, але не безнадійний і лікарі висловлюють надію, що він ще може видужати, якщо тільки видержить його серце. Останніми словами Тольяті перед втратою притомности був запит, чи заарештовано .атентатчика Його справді заарештувала поліція, в хвилині, як він намагався втекти з місця замаху. Він подав своє прізвище та вияснив, що замах був ділом його власного пляну, що він не належить до жодної політичної партії, а Тольяті хотів убити, бо він вважає його ворогом італійського народу, підкреслюючи, що „італійського народу, а не фашистів". Як тільки рознеслася вістка про замах, в цілій країні почалися масові заворушення, а комуністи проголосили генеральний страйк на неозначений час. Згідно з першими повідомленнями, під час заворушень було вже 6 осіб вбитих і багато ранених. В поодиноких містах комуністи почали регулярну громадянську війну, захоплюючи фабрики та дільниці міст. Премієр де Ґаспері назвав цей замах найгіршим, що Італії могло притрапитися, бо є всі познаки, що комуністи схочуть його використати за причину, щоби силою здобути владу в країні, яку їм відмовлено під час виборів у квітні. Проте, уряд робить драстичні заходи для опанування положення. Вся поліція і військо заалярмовані і перебувають в гострому поготівлі. Комуністи домагаються відставки уряду. Загально вважається, що в Італії почалася громадянська війна, від якої може залежати дальша доля цеї країни.

„ОБУРЕННЯ" СТАЛІНА

Лондон, 15 липня. Негайно після замаху на Тольяті, московська радіовисильня передала текст кондоленційної телеграми, що її вислав Сталін і ЦК компартії СССР комуністичній партії Італії. В телеграмі сказано, що Сталін і російські большевики до краю обурені доконаною „людським викидком" спробою вбити „учителя працюючої кляси та цілого трудового народу Італії, нашого улюбленого товариша Тольяті".

СПІВЧУТТЯ ВАТИКАНУ

Рим, 15 липня. Ватиканський державний секретаріят вислав важко раненому провідникові італійських комуністів, Пальмірові Тольяті, телеграму з побажаннями швидкого видужання.

ІТАЛІЙСЬКИЙ УРЯД ЗАСУДЖУЄ ТЕРОР

Рим, 15 липня. Після перевезення раненого Тольяті до госпіталю, туди телефонував премієр де Ґаспері та інші члени італійського уряду, запитуючи про стан здоров'я раненого та засуджуючи терористичні методи боротьби.

ГРЕЦЬКІ БОЛЬШЕВИКИ ПРОПОНУЮТЬ ЗАМИРЕННЯ

Атени, 15 липня. Рівночасно з посиленням наступу грецьких військ на позиції червоних партизанів в горах Граммос, радіовисильна комуністичного „тимчасового уряду вільної Греції" передала заклик, що цей „уряд" „з приємністю і вдовіллям прийме всяку пропозицію в справі закінчення війни". Рівночасно в денному наказі до червоних партизанів закликається їх „до останньої краплі крови" та „зубами" боронити своїх позицій. До законспірованих в містах комуністів передано заклик поповнювати саботажі і в той спосіб допомогти „демократичній армії" в її рішальній битві. Святий Синод грецької церкви вислав своє благословення національним збройним силам, боротьбу яких проти комунізму він вважає обороною релігії, церкви і свободи народу.

БРИТАНІЯ РОБИТЬ ЗАХОДИ ДЛЯ ПРОДОВЖЕННЯ ПРИМИР'Я В ПАЛЕСТИНІ

Лондон, 15 липня. Речник британського уряду заявив вчора, що британські власті продовжують свої зусилля для продовження ізраїльсько-арабського примир'я в Палестині. Він рівночасно висловив надію, що Арабська Ліга ще змінить свою думку щодо продовжування боротьби. Акція ООД в цій справі допомагає британській дипломатії.

ІЗРАЇЛЬСЬКІ ВІЙСЬКА ЗБЛИЖАЮТЬСЯ ДО НАЗАРЕТУ

Тель Авів, 15 липня. Ізраїльські війська вчора зайняли цілий ряд нових позицій в безпосередньому віддалені від біблійного міста Назарету. Ізраїльські моторизовані колони вже видно з міста. Арабська авіяція продовжувала бомбардувати зайнятий ізраїльцями порт Гайфу.

СОЮЗНИКИ ДОПОМОГЛИ ЗВІЛЬНИТИ СПІВРОБІТНИКА ГІТЛЕРА

Мюнхен, Німеччина, 15 липня. Після трьох років слідчої тюрми, німецький денафікаційний суд звільнив вчора колишнього шефа протоколу в гітлерівському міністерстві закордонних справ, барона Дюрнберга. Він твердив, що до нацистівної партії він вступив під намовою закордонних дипломатів та з метою злагіднювати агресивну політику Гітлера. Американські, британські, французькі і шведські дипломати потвердили ці заявлення.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сити і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$6.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
Число з понеділка (англійською Частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346. JERSEY CITY 3. N. J.

„РЕКОРД" ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПАРТІЇ

Довголітній, нюйорський, популярний ґубернатор, Ал Смит, якого Демократична Конвенція іменувала була свого часу демократичним кандидатом на президента держави, коли виступав публично за якимсь кандидатом чи якоюсь партією, чи проти них, мав звичку в найважнішій частині промови казати таке: „А тепер погляньмо на рекорд". Під тим треба розуміти працю, осяги, політичний розум тих, що посягають по владу, що є кандидатами на визначні становища.

З подібним „рекордом" 16-літньої демократичної адміністрації в Вашинґтоні виступив сенатор Албін В. Барклі на Демократичній Конвенції в Филаделфії. Був це довгий реєстр економічних і соціяльних реформ, який мав доказати, що демократична адміністрація застала країну в економічному хаосі, банкроцтві та з 15 мільйонами безробітних, а довела її до цього, що маємо тепер 61 мільйонів людей, які постійно працюють, та що річний прихід американського народу доходить тепер до 210 більйонів долярів.

Усі ці реформи демократичної адміністрації на полі фінансовім, економічнім, робітничім і соціяльнім, мали, як кажеться, на оці головно добро „сірої людини", яка є в особливій опіці Демократичної партії, в противенстві до Республиканської партії, яка має бути партією монополій, банкирів та багатіїв.

На такі речі та заяви треба глядіти під кутом виборів і змагань обидвох головних партій дістатись до Білого Дому і конгресу. Одначе обєктивно судячи треба признати, що за довгої адміністрації Рузвелта таки переведено чимало важних робітничих та соціяльних реформ, які є великим поступом та які вдержаться, хто б не був в Вашинґтоні при владі. Та біда, що сенатор Барклі звязав ввесь демократичний рекорд останніх 16 років з „Ню Діл". Зробив це з повною свідомістю, знаючи, що якраз цей „Ню Діл" має найбільше противників серед республиканців та що республиканці вестимуть виборчу кампанію саме на гострій критиці політики „Ню Діл". Але „Ню Діл" має ворогів теж і серед самих демократів, як і серед безпартійних. До того властиві творці „Ню Діл" не є тепер у ласці. Їх не видно не тільки в Вашинґтоні на визначних становищах, як не стало їх патрона, бувшого президента Рузвелта, але навіть на цій Демократичній Конвенції. Генрі Волес пішов проти Демократичної партії, а такі як Геролд Ікес, довголітній секретар внутрішніх справ, стали найбільшими противниками президента Трумана. Знов такі як Елінор Рузвелт, Сем Розенман, Арчиболд МекЛіш, Генрі Морґентав чи Барух держаться збоку і як не шкодять, то не помагають Демократичній партії вийти переможною при цьогорічних президентських виборах. Як бачимо, „рекорд" є, але нема головних творців „Ню Діл", на який цей рекорд покликається. Уже це одно вказує на глибоку крізу в самій Демократичній партії. Ця кріза є і то з різних причин. Тому саме президентові Труманові треба тепер довести захитану Демократичну партію якнайскорше до порядку. Інакше його вигляди на перемогу в листопадових виборах будуть дійсно слабі.

ДІЛА ГОВОРЯТЬ

З переданих в цьому щоденнику звідомлень з останніх зборів Дирекційної Ради Злученого Українського Американського Допомогового Комітету, що відбулися у Филаделфії 11-го липня, зокрема зі звітів екзекутивного директора Комітету, д-ра Володимира Ґалана, представника на Европу, адв. Романа І. Смука та голови Контрольної Комісії, Романа Слободяна, наше громадянство могло виробити собі загальне уявлення та пізнати цю безприкладну працю, що її виконав ЗУАДКомітет мінімальними засобами і силами. Це не були голословні фрази і пусті запевнення, але справді мова діл, бо кожна висловлена думка і подана інформація мала своє потвердження не тільки у формальних документах, але теж наявних фактах. Хто прислухувався цим звідомленням, той рішучо набирав самопошани до нашого загалу, до себе самого та до українського імені, зв'язаного з цим Комітетом та з його роботою. При цьому збільшувалась віра та скріплювалося переконання,, що доброю волею, наполегливою працею та свідомістю завдань і мети ми рішучо можемо довершити справді великих діл.

Минулих шість місяців були рішальні в роботі нашого Комітету, а д-р Ґалан назвав їх пів-роком найбільших труднощів і найбільших успіхів рівночасно. Це теж наглядно видно з звітів. Труднощі заключались в безлічі всіляких перешкод, в недостачі необхідних фондів, в пересудах, в постійній боротьбі з обставинами і т. п., а успіхи — в їх перемозі та в самій допомоговій акції. За минулих шість місяців наш Комітет справді „став на ноги" під кожним оглядом, насамперед в роботі, але він дуже хитається на тих ногах, як іде про фонди. Надруковані звіти говорять самі за себе і всякі вияснення до них були б зайвими словними додатками до найбільш вимовних фактів. Це, що Український Комітет став рівноправним партнером всіх інших того роду організацій, що він став партнером такої міжнародної установи як ІРО, що наше військове управління в окупованих країнах віддало йому належний голос в такій складній справі, як проблема скитальників, що цей наш голос респектують теж у Вашинґтоні, що ім'я Українського Комітету записується в договорах з британськими і французькими військовими властями, все це тільки історія потрапить належно оцінити.

Для нас тепер важлива конкретна робота Комітету для допомоги нашим знедоленим братам в Европі. Вже саме існування там між ними нашого представництва мусить мати велике значення для вдержання в них віри в можливість допомоги. Респектування нашого Представництва місцевими і військовими властями дає їм краще самопочуття, що вони в порівнанні з іншими національностями теж не є сиротами і що є хтось на світі, який думає і старається про них і тільки про них. І серед того всього приходить теж конкретна допомога. Їм сльози радости і надії стояли в очах, як до магазину нашого представництва в Мюнхені заїхав американський військовий потяг, повний харчової допомоги для них. До цих харчових пакунків вони доторкувались, як до святощів, бо це давало їм запевнення, що вже таки справді нікому не дозволиться вмерти з голоду. Як мюнхенська пошта заповнилася посилками нашого Комітету з Филаделфії, тоді чи не вперше зі заздрістю дивилися теж на наших скитальників інші національні групи. Це наше Представництво призвело, що під час Тижня Української Культури в Мюнхені наші скитальники таки справді знову почулися людьми та наглядно побачили свою вартість і її оцінку чужими. Це вперше представники наших скитальників засіли за спільним столом з високими американськими офіцерами, а американський ґубернатор Баварії заявив їм, що він буде пишатися, маючи їх за своїх сусідів в Дітройті, Шикаґо, чи будьякому іншому американському місті.

(Докінчення на стор. 3-тій).

САМОСТІЙНІСТЬ ГРУЗІЇ

26. травня минуло 30 років від дня проголошення незалежної Грузинської демократичної республіки. Грузія — мала країна за кавказькими горами, це славна в античному світі „Колхида", куди плавали на кораблі „Арґос" так звані арґонавти під проводом багатиря Ясона, щоб дістати „золоте руно" з легендарного барана. Впродовж своєї кількатисячлітньої історії Грузія мала значні здобутки в культурному розвитку, але пережила немало політичних катастроф.

Сусідство з Персією, а пізніше з Туреччиною і Московщиною не було щасливе для грузинського народу. В зміні століть Грузія тратила свою територію на користь неситих сусідів і ця нація навіть у своєму числі зменшилася. Тепер грузинів є щось коло 2 мільйонів.

Небезпека від магометанського сходу примусила грузинських царів визнати над Грузією протекцію московського царя, на автономних підставах для Грузії. Але російські царі не були охочі додержувати своїх обітниць. 1801 р. Грузія була прилучена до російської імперії, а останній цар Грузії — Іраклій — був силою переселений на Московщину.

Так більше 100 років була Грузія російською провінцією. Російська царська влада не допускала вільного розвитку грузинської національної культури: тільки в народніх школах дозволялося вчити грузинською мовою. Зате, порівняно з Україною, Грузія мала ту вигоду, що й під царською владою виходили газети і книги грузинською мовою. Тому грузини в своїй масі були національно свідомі.

При кінці 19 в. серед грузинської інтелігенції і під її впливом серед робітництва почався політичний рух: утворилася під проводом Ноя Жорданії, Джібладзе та інших діячів грузинська соціялдемократична партія. Ця партія взяла політичний провід грузинського народу в свої руки. Грузинська соціялдемократія дала велике число визначних діячів, що були відомі не тільки в Грузії, але і в цілій Ровійській імперії. (Церетелі, Чхеїдзе, Ґеґечкорі, Ухенкелі). „Не при хаті згадуючи" також Йосип („Сосо") Джуґашвілі-Сталін короткий час належав до грузинської соціялдемократичної партії, поки не пристав до большевицької партії Леніна.

Коли вибухла російська революція в березні 1917 року, грузини, як і інші народи Росії (окрім поляків) не ставили в своїй програмі державної самостійности. Була тоді поширена віра, що джерелом російського імперіялізму був царський режім, та що з вільним російським народом можна буде договоритись і забезпечити свою національну свободу в рамах демократичної Росії. Проти самостійности був ще один аргумент: грузини боялися, що при розпаді Росії їхню малу країну захопить Туреччина, що була тоді в війні з Росією. Зі страху перед Туреччиною грузини відкладали проголошення своєї державної самостійности якнайдалі. Тільки 26. травня 1918 року вільно вибраний парлямент Грузії проголосив державну незалежність грузинського народу. Проти турецьких зазіхань охоронила Грузію Німеччина.

Коли ж в листопаді 1918 р. Німечина впала, то грузини звернулися до Англії з проханням забезпечити цю державу перед большевицькою Росією. І це зроблено. Грузинську демократичну республіку визнали західні великодержави, також Советська Росія підписала була договір з Грузією.

Недовго тішилася Грузія своєю незалежністю. На прикладі Грузії бачимо, що малі народи можуть бути незалежні лише з ласки великих. Большевицька Москва чекала тільки зручного моменту, щоб захопити Грузію. Москва опанувала Азейбарджан та Вірменію

(Докінчення на стор. 3-тій).

Д-р Роман Осінчук.

ПРОЦЕСИ ЖИТТЯ

Дивиться чоловік на цю природу, на її процес життя і ніколи не збагне тієї тайни і сили життя. У нас цього року весна забарилась. Ще недавно холод проникав нашу шкіру, ще не так давно сніг і морозний вітер сковував на пів мертву природу, а сьогодня.

Сьогодня збіжжа пишаються своїм колоссям, земля заквітчалася пишним квіттям, дерева вбралися у шати свіжої зелені...

А там знова друге чудо природи. Серед зеленого віття причепилось до малої гільки гніздечко пташок. Ось це тільки пташки заходились коло будови цього гнізда, ще недавно пірям вимощували, й тут вже яєчка положені та малі пташата виколювались. Батьки раді дітям виспівують довкола них та зносять їм всячину, кормлять їх, плекають, вчать їх літати та виростати в „люди'.

Подібні, але в дещо' довшому протязі часу, зміни відбуваються в людському світі. Тут тільки маленька дитинка народилась, тільки що починає лазити, складати поодинокі слова, а там вже й доросла людина, яка несе на собі подібні тяжкі обвязки, як попередно несли батьки цієї людини.

І коли чоловік вдумається та зрозуміє ці зміни, які постійно заходять в природі, тоді доперва зроджується у нього свідомість процесу життя, розуміння постійного відвічного росту, розвитку й праці, праці для себе, для родини, громади й суспільности.

Мати- природа розбуджує усе, що живе до життя, росту, розмножування і сповнення своєї цілі, а над цією природою ширяє дух Всевишнього, що кермує цими невблаганими законами життя.

А яка різноманість живих творів природи, доцільність їхнього життя, який тісний звязок між ними та яка взаємозалежність?! Усе, живе родиться, росте, розмножується, та сповняє докладно закони життя для цього, щоби дати життя, другому, щоби забезпечити розвиток іншим живим сотворінням і вкінці за таким-же невблаганим законом помирає.

А вже найбільшим чудом природи є людина, ця людина, яку нагородила природа ще й розумом, який повинен бути зужитий для ще кращого й більше доцільного виповнення її життя й праці. Але чи розумна людина завжди доцільно використовує цю найбільшу благодать — свій розум?

Чи ми не є свідками досить численних непорозумінь чи ворожнеч поодиноких людей чи суспільних груп цього самого народу, а навіть родини. Чи на наших очах не діються родинні чи народні катаклізми, за які платять своєю головою члени родини, або найбільше заслужені діячі народу. Еґоїзм, заздрість, гін до панування і провідництва поодиноких, навіть до цього не покликаних людей йдуть нераз по трупах других, дуже вартісних, щоби лише осягнути свої еґоїстичні цілі верховодства. Неоправдане післанництво поодиноких людей веде не лише до злобної критики других, відсунення від народної й громадської праці навіть найбільше до цього придатних, але навіть іззам страху за свою позицію веде до братовбивства.

Може ніколи досі, як саме тепер помічаються ці явища у світі серед різних народів. На подібні явища приходиться зі смутком глядіти теж серед нашого народу.

А рівночасно може ніколи, як саме тепер положення нашого народу вимагає обєднаної праці мозків і рук усіх українців для одної, найсвятішої справи а це волі нашого народу. Саме тепер здиденне життя поневоленого нашого народу вимагає від кожної одиниці натуги її сил, відданости в праці, взаїмодопомоги та розуміння нашого виняткового положення і своїх обовязків. До належного розуміння своєї ролі у житті народу може дійти кожний, хто пильно цікавиться історією життя свого народу, хто стежить суспільне життя других народів. Але не лише народів!

Кожний може одержати добру лекцію теж, якщо він приглядається до суспільного життя рослин чи тварин та розуміє ці закони природи, які кермують не лише життям живих одиниць, але теж їх суспільностей, а в тому й народів.

ІВАН КРАВЧЕНКО. Авторські права застережені.

ЧОРНИЙ ВОРОН

(ПРАВДА ПРО СССР)

Всім мученикам і незчисленним жертвам комунізму — присвячую.
Автор.

3)

ЗАМІСТЬ ПЕРЕДМОВИ.

Цілком зрозуміло, що це звичайна анекдота, якою можна було б поділитись тільки з найближчим приятелем, бо за таку анекдоту в „стране, где так вольно дишет человек", десятки тисяч „щасливих" громадян одержали б від 5 до 25 років концентраку, але ця анекдота яскраво свідчить про те, яку відповідь може дістати чужинець від громадянина СССР, на запитання, як йому живеться.

Отже, ті автори з чужинців, що написали дещо про советський терор, тільки підійшли до істини, але ще дуже далекі від неї. Біль-менш правдиво висвітлюють цю істину так звані „роскаявшиеся" комуністи з СССР, але дехто з них і сьогодні доводить, що „Ленін цього не зробив би", „Ленін до цього не допустив би", „в СССР нема комунізму, бо Сталін підмінив його сталінізмом" і т. д.

Такі „роскаявшиеся" комуністи не мають жодної вартости для демократичного суспільства, бо вони бачать зло не в комунізмові, а в сталінізмові. Вони не знайдуть в собі мужности й чести одверто проголосити на ввесь світ, що комунізм — це аномалія, утопія, божевілля, дикунство, регрес, поворот до доби первісної людини і пряме людоїдство.

Ніхто з тих „роскаявшихся" комуністів не вигукнув на весь світ, що не Сталін, а комунізм знищив (приблизно) 40 мільйонів ні в чому невинних людей. Сталін, — це тільки черговий кат, чергове знаряддя комунізму в його „історичному" розвитку...

А хіба Ленін був м'якший кат від Сталіна? Аджеж надхнеником і організатором ЧЕКА був Ленін! При Ленінові було знищено приблизно 16 мільйонів людей — перших жертв комунізму. Сталін те ж „геніяльний" учень, — „геніяльного" Леніна. А хіба наступник Сталіна буде м'якший кат ніж Сталін? А коли був би створений СССР в ЗДА чи в якій іншій країні, то було б знищено, пропорційно до населення, менше людей, ніж їх знищено в СССР? — Ні! Ще більше! І та країна, яку Бог так суворо покарає, покарає комунізмом, буде мати свого „мудрого", свого „генія", своє „сонце" і свого ката, який буде діяти „ім'ям революції", „ім'ям комунізму"...

Комунізм ворог всього людства! Комунізм ворог кожної людини!

Комунізм ворог і пролетаря і капіталіста!

Цією мірою треба міряти всіх і все.

Ні, чужинець, який був в СССР, нічого не бачив! Похмуро мовчать в'язниці ЧЕКА-НКВД, мовчать Соловки, Нарим, Колима, Чукотка, Котлась, Вологда, Мурманськ, Архангельськ, Біломорканал. Грізно та суворо мовчить тайга Сибіру, мовчать десятки тисяч концентраків по всій „необнятной родине". Мовчить земля, густо полита кров'ю та слізьми ні в чому невинних немовлят, дітей, юнаків, дорослих і старих, — знищених Кремлем. — Вона ховає рахунок тих жертв.

Але я свято вірю, що не далекий той час, коли заговорить все: тундра, ліси, тайга, пустелі й болота, тюрми й концентраки. Вони відкриють перед усім світом таку жахливу восьмизначну цифру жертв комунізму в СССР, що всі злочини світу, взяті разом, зблідніють перед злочинами Кремля.

Мавчать живі мерці — „щасливі громадяни соціялістичної батьківщини", вони вже нікому і ні в що не вірять. У них — цих мучеників комунізму, у цих безправних рабів, залишилась тільки одна віра, — віра в неминучу смерть, — чи від рук катів, чи від виснаження, але в прискорену смерть.

Лише на основі цього, дехто з чужинців зробив цілком правдивий висновок про те, що советські громадяни якісь апатичні та пригнічені. Тільки той, хто жив таким життям, хто відчував на своїй шкурі весь тягар того безправного й невільницького життя, того щоденного терору і катування душі й тіла, тільки той зрозуміє їх, — отих мучеників, — советських громадян.

Я пишу. І якби треба було все це написати своєю кров'ю, щоб невіри — повірили, — я це зробив би. Але я пишу кров'ю свого серця.

Оригінал цієї праці я підписую своєю кров'ю. А коли й після цього знайдуться деякі скептики, які не повірять тому, що кожне слово в моїй праці, — це чиста, об'єктивна й свята правда, то я, через ці рядки, шлю всім тим закордонним комуністам, які не повірять мені, — моє прокляття. До нього я приєдную прокляття тих десятків мільйонів мучеників, — замордованих комунізмом.

Нехай їхня невинно пролита кров і їхні гіркі сльози ляжуть всім тягарем не тільки на безпосередніх убивців, а й на тих, які не повірять мені, а будуть й надалі підтримувати комунізм або робити спроби будувати його в своїх країнах.

Я не історик і не публіцист. Належу до тієї категорії людей, яку комуністи в СССР прозивають — „позапартійний баласт" і кістками яких густо устелені шляхи „необнятной родини" від західних кордонів СССР до східних, від південних до північних і навпаки.

(Дальше буде).

РЕЗОЛЮЦІЇ

РАДИ ДИРЕКТОРІВ ЗУАДК З ДНЯ 11. ЛИПНЯ, 1948.

Заслухавши звітів Екзекутиви та Контрольної Комісії, Рада Директорів ЗУАДКомітету висказує Екзекутиві — Екзекутивному Директорові, д-р В. Ґаланові, та Директорові на західну Европу, адв. Р. Смукові, повне признання за їх працю та одобрює намічений і вже виконуваний плян праці в користь допомоги та переселення наших скитальників, закликаючи усе американсько-українське громадянство цілою силою піддержати заходи ЗУАДК, а саме:

1) **зорганізувати Переселенчі Осередки в цілих Злучених Державах для допомоги в переселенню;**
2) **перевести негайно статистику мешкань і праці в Злучених Державах;**
3) **зв'язати місцеві Переселенчі Осередки зі стейтовими властями;**
4) **перевести збірку на фонд допомоги при співпраці усіх Громад;**
5) **скріпити нашу европейську місію для праці в переселенні до З.Д., Канади та Південної Америки;**
6) **скріпити кооперацію з Канадійським Допомоговим Комітетом та Канадійською Місією в британській зоні.**

Филаделфія, 12. липня 1948.

ДІЛА ГОВОРЯТЬ

(Докінчення зі стор. 2-гої).

Це тільки дуже в загальному те, що зробив наш Комітет для наших братів в Европі. Серед чужого і ворожого моря злиднів і безпросвіття наш Комітет став там для них ясним проміном надії на краще майбутнє. Хай тій роботі нашого Комітету та його Представництва в Европі тепер з увагою приглянуться всі ті словні патріоти, що поширювали недовіря, що бігали по сусідах з листом від одного знайомого, чи незнайомого їм скитальника з Европи та кричали, що „нічого не робиться", що „пропадають наші гроші" і т. п. Десять тисяч власноручно підписаних посвідчень від скитальників, які одержали допомогу з нашого Комітету привіз з Европи адв. Смук. Цю допомогу він здобув майже за третину її справжньої вартости. 5,000 пакунків по 50 фунтів харчів в кожному куплено по не цілих 6 долярів, замість 14. По 30 центів він платив за картон цигареток, які навіть в нас в Америці коштують півтора доляра. І як тепер виглядають всі ті, що радили всім своїм знайомим і сусідам, щоб не посилали грошей до Комітету, бо „пропадуть". А як з тими всіми, що кричали, мовляв „за наші гроші Смук їздить по Европі", тоді як той же Смук витратив тільки 2,522 доляри на адміністрацію кількох бюр нашого Комітету в Европі та на саме їх створення, а сам як не їхав на кошт ІРО та Американської Армії, то пішки мандрував, щоб тільки виконати те, що вважав своїм обов'язком. І як в світлі тих фактів виглядають ті всі, що збирали між громадянами гроші на те, щоби закупити харчі та особисто їх висилати тільки своїм знайомим, чи рідним, бо, мовляв, Комітет не допомагає. І як почуваються тепер ті всі, що замість піддержати працю нашого ЗУАДКомітету, вони розбивали її з будьяких особистих, чи групових мотивів? Скільки то усім наговорено, що Комітет не допомагає тим воякам УПА, що перейшли в американську зону, що Комітет кривдить одних, чи других. Тепер кожний має можність переконатися, скільки правди було в тих всіх твердженнях. В канцелярії ЗУАД Комітету кожний може побачити власноручно підписані посвідчення від цих вояків яким потверджується одержану допомогу в харчах, медикаментах чи одягу. Як до того всего додати цю справді неоцінену працю, що її веде Комітет для правної оборони скитальників і тепер головно для їх переселення в заморські країни, тоді матиме тільки побіжне зіставлення діл Комітету проти пустомельства його свідомих чи не свідомих противників і ворогів. І з цього наше громадянство повинно витягнути відповідну науку на майбутнє.

І ще одна справа: порівняти б тих 5,000 п'ятьдесятьфунтових пакунків харчової допомоги, що їх закупив для наших скитальників адв. Смук, порівняти б тих 1,500 пакунків з високовартісними харчами, що їх вислав до Европи ЗУАДКомітет і порівняти ту всю роботу, що її виконав цей Комітет тут в Америці і його представництво в Европі з тими 41,540 долярів жертв, що ми їх на цю роботу зложили і тоді таки справді соромно зробиться кожному, як не за себе самого, то за другого. Якби не ці фонди, що їх пощастило нашому Комітетові одержати від американської організації, тоді Комітетові прийшло б — як кажуть — „замикати буду" та йти „фишинг", а нашим скитальникам „не втрачати сили і спускатися на дно". Такі то ми великі патріоти на словах. Це спостерігається тепер теж в акції Конгресового Комітету за збіркою 50-тисячного фонду на допомогу визвольним змаганням України.

Останнє засідання Дирекційної Ради ЗУАДКомітету було більше, ніж повчаюче для нашого загалу. Це була найбільш переконлива мова фактів і діл, а рівночасно розпачливий відклик до нашого громадянства, щоб воно цю акцію піддержало та допомогло збільшити ці благородні діла. „Якщо не врятуємо наших скитальників сьогодні, завтра вже може бути запізно" — поставив перед нашим громадянством ділему европейський директор ЗУАДКомітету, адв. Р. Смук. А він мислить і знає, що говорить. Чи ж на те ми вложили стільки труду і зусиль на рятунок наших братів в Европі, щоб дозволити їм пропасти власне тепер, як цей рятунок вже остаточно можливий? І на це мусить дати відповідь весь наш загал, а від цеї відповіді залежатиме, чи він виправдає себе перед історією, чи стягне на себе її погорду. Відповідь залежатиме від того, скільки посвідчень про запевнення приміщення і праці для нових імігрантів та скільки фондів на їх спровадження вплине в найближчих місяцях до Злученого Українського Американського Допомогового Комітету.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

ЗАНЕДБАНА СПРАВА

Від редакції: Усі ми здаємо собі справу, що у нашому громадському житті є ще багато прогалин, які необхідно заповнити і що при добрій волі та при відповідному вкладі праці цілком певно можна б доконати. До цих прогалин без сумніву належить відповідна постановка в Америці українського театрального мистецтва. Тому радо віддаємо на цю тему голос одному з його знавців. Автор цеї статті, сам талановитий український артист тільки недавно приїхав до нашої країни з европейського скитання. Проте, інтересуючись театральними справами він пильно їм приглядається і тому теж його твердження і висновки заслуговують на увагу не тільки тих, що — як і він — спеціяльно театром інтересуються, але і цілого загалу.

Багато нас українців зі старого краю приїхало та ще приїде до Америки. Але кожен зокрема уявляв собі Америку та життя своє в Америці по різному. Можливо, що вже в самій Америці на події та явища з американського життя всі ми реагуємо та відчуваємо їх по різному. Так воно й має бути. Але ніхто не буде заперечувати, що всі ми разом, в переважній своїй більшості, однаково відчуваємо відсутність в Америці українського театру в широкому розумінні. Ми хочемо чути зі сцени живе українське слово, безсмертну українську пісню, бачити прекрасні українські танки, кращі драматичні твори українських авторів. А ми ж дійсно маємо що співати, бо маємо величезну, невичерпну скарбницю народних пісень, маємо прекрасні драматичні твори з життя та побуту нашого народу. І треба відверто сказати, що наше національне мистецтво не тільки важливе для нас тут як „духовна їжа". Воно надзвичайно важливе для нас тут і з політичних міркувань. Ми весь час, вживаючи політичного терміну, відчуваємо брак друзів, прихильників серед політичного світу. Також як не сумно, але треба признатися, що ще дуже мало американців знають нас, як окрему націю. Нас все повязують або з росіянами, або з поляками. Про те, що ми є цілком окрема нація зі своєю окремою мовою, окремою культурою як американці так і інші національності дуже мало знають. Та й серед молодого покоління українців роджених в Америці є багато таких, що мало, ба навіть дуже мало знають про Україну та її культуру.

Які ж є найкращі засоби для знайомлення американців з нашою національністю, з нашою культурою? Я вважаю, що в першу чергу це концерти перщорядних хорів, співаків, танцювальних ансамблів, також театральні вистави доброї якости з життя українського народу. Що це саме так, це доказав хор Кошиця своїм тріюмфальним походом по всій Европі та по цілій Америці.

Це доказали та ще й зараз доказують на ділі мистецькі колективи, що є на скитальщині в Европі. І в першу чергу дійсно мистецька капеля Бандуристів п. к. Китастого та хор „Україна" п. к. Нестора Городовенка. Треба тільки переглянути книгу записів враження слухачів отих концертів. Треба тільки перечитати оті хвилюючі рядки різними мовами, які, в багатьох випадках без сліз хвилювання не можна читати. Так. Ці рядки вражінь викликають сльози радости й сльози болю. Сльози радости, що ти належиш до цеї нації, що створила такі прекрасні пісні, що так глибоко хвилюють абсолютно всіх та біль і гнів, що стільки років цей направду талановитий нарід є так нещадно гнаний і нищений. Серед цих записів ви знайдете імена генералів, полковників, офіцерів, безліч імен бійців американської, англійської та французької армі. Багато записів представників інших національностей. Ці мистецькі колективи сміло можуть хвалитися й гордитися, що вони є дійсно прекрасні представники українського народу, що по суті виконують ролю місіонарів, герольдів української нації. Іноді вони роблять ніби неможливі речі в умовах окупаційної влади, роблять ту чи іншу послугу українським скитальникам. Так бувший керівник УНРРА на Европу, генерал Ф. Морган (англієць), не зупинився на тому, що дав блискучий відгук про капелю бандуристів, але зробився дійсним приятелем українського народу і не раз доказав це ділом, звертаючися то до свого, то до канадійськоог уряду в справах українців. Багато інших глибоко, не тільки прочулених, але й продуманих рядків можна зустрінути в тих книгах. Багато з них починалися приблизно так: „Я вперше в свойому житті зрозумів (зрозуміла), що дійсно пісня, то є душа народу". Та кінчались „Від всеї душі. бажаю Вам та вашій прекрасній нації Вільної Батьківщини". Не може бути сумніву, що ці записи ввійдуть в історію українського народу, української культури. Хіба ж це не один з найбільш ефективних пропагандивних чинників? Ви знаєте, що більшість таборів зі скитальцями в Німеччині складається з багатьох національностей, що часами було до 10-12 національностей в одному таборі. І в такому таборі ви могли почути не від українців: „сьогодні підемо до таборового театру, бо сьогодні грають (або співають) українці".

З меншим успіхом проходили й театральні вистави. Особливо варто згадати вистави Театру-Студія Йосипа Гірняка. І в першу чергу виставу „Мати й я", що була зроблена з творів Миколи Хвильового. Ця вистава робила потрясаюче враження на всіх без огляду на національність. Вистава ця надзвичайно глибоко й проникливо розкривала кошмарну суть большевизму. Такі театральні вистави в теперішних умовах, коли ще так багато є охочих до большевицьких ідей, роблять неоціниму послугу, як суспільності, так і тим, що ще вірять брехливій советській припаганді. Безперечно, що такий театр ми повинні мати тут в Америці. Театр, що буде не тільки місцем розваги, насолоди але, як і пропагандивний чинник. Ще хочу додати, що це не ознака, що я не надаю ваги іншим чинникам, як преса, радіо та нашим представникам від громадських інституцій, які вже дістали признання як від американського уряду, так і від українців в Америці та в Европі. Ні. Я хочу сказати, що це буде допомогою одне одному.

Отже, як бачимо перед нами велике поле праці. І тут основну долю цеї праці мусить виконати молодь. Остання праця молоді над влаштуванням Академії Шевченка в Ню Йорку показала, що молодь хоче працювати, а це є найголовніше.

Іван Колосів.

Самостійність Грузії

(Продовження зі стор. 2-гої).

за Кавказом у кінці 1920 року. Диктаторська Москва не могла терпіти поряд демократичної Грузії, що мала соціялістичний уряд на чолі з Н. Джорданією.

Коли тодішній премієр Англії, Ллойд Джордж, дав зрозуміти советським дипломатам, що англійський уряд не буде боронити незалежної Грузії, то большевицька Москва в березні 1921 року послала своє військо „визволяти грузинських робітників і селян". Спротив малої грузинської армії зломлено. Законний уряд Грузії мусів залишити свій край.

Цікаво зазначити, що найбільше старалися завоювати Грузію для Москви комуністи грузинського роду: Сталін та Орджонікідзе!

Проти московської окупації грузини нераз піднімали повстання, але Москва утопила ці повстання в крові. Тільки на чужині можуть тепер грузинські патріоти вільно згадувати роковий день своєї незалежности. В Грузії все мовчить, „бо благоденствує"...

П. Ш.

ДАЛЬШІ ВІЧА НА ПОЛІТИЧНУ АКЦІЮ У.К.К.

У звязку з кампанією Українського Конгресового Комітету в справі збірки 50-тисячного Фонду, потрібного на дальшу політичну акцію в справі оборони України, відбудуться цеї неділі, 18. липня, такі віча:

Пітсфилд, Масс., зараз по Службі Божій в церковній галі.

Коговс, Н. Й., в 4-тій годині пополудні, в галі Українського Парку.

На обох вічах промовлятиме д-р Лонгин Цегельський.

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОПОМОЧІ

ВЛАШТОВУЄ ВАКАЦІЙНУ ОСЕЛЮ ДЛЯ ДІТЕЙ

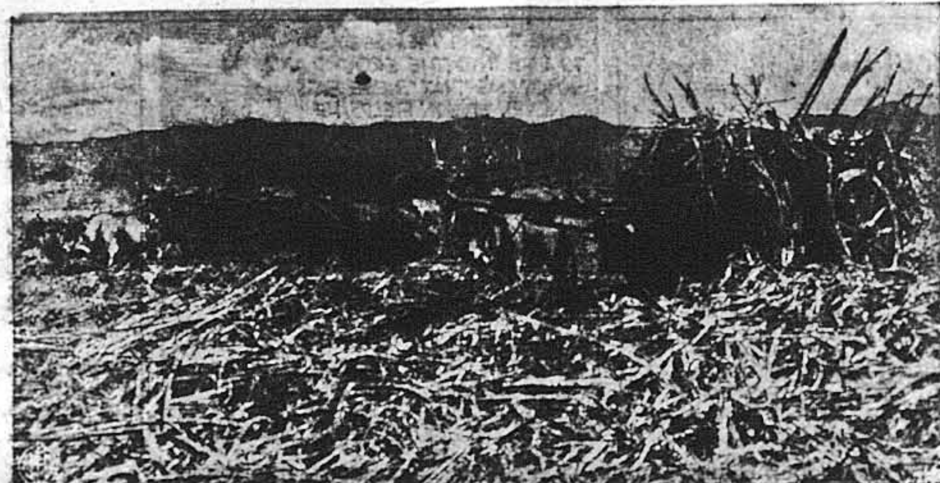
Управа Жіночої Секції Організації Самопомочі Нової Української Іміграції повідомляє, що вона влаштовує Вакаційну Оселю в монастирі Сестер Василіянок в Давсон, в стейті Пенсилвенія. Монастир положений в дуже гарній місцевості та має дуже пригожі кліматичні умовини.

Вакаційна Оселя матиме власний заряд та дбайливу опіку над дітьми, вигідні мешкання та добрі харчі. Кошта удержання від одної особи виноситимуть 30 долярів місячно. Оселя триватиме від 25. липня до 10. вересня.

До Оселі приймається хлопців і дівчат у віці від 6 до 14 років життя. Крім того, до Оселі можуть вписуватися теж старші віком Пластуни і Пластунки.

Писемні зголошення на дітей до Оселі прохається надсилати до Самопомочі найпізніше до 20-го липня. Їх можна зголошувати теж усно в канцелярії Самопомочі при 33 Іст 7-ій вулиці в Ню Йорку, кожного дня від год. 3:15 до 5:30 ввечорі. Після одержання зголошення, Самопоміч дасть кожному дальші вказівки.

(ог.)

ЦУКРОВІ ЖНИВА, ЯКИХ НЕ ПАМЯТАЮТЬ.—Ця картина знята на цукрових полях Порто Ріка, де тепер працює понад 150,000, стинаючи цукрову тростину. Острів випродукує цього року 1,100,000 тон сирого цукру, що вартуватиме $120,000,000.

З ЖИТТЯ ГРОМАД і ОРГАНІЗАЦІЙ

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Доклад про УПА.

У неділю, дня 20. червня ц. р. відбувся заходом „Організації Оборони Чотирьох Свобід України в салі Української Громади на 23 вулиці доклад д-ра Миколи Сидора на тему: „УПА та українська визвольна проблема".

Прелегент передав слухачам генезу, історію та змагання УПА, переплітаючи свій доклад цікавими описами боїв У. П. Армії з німцями та большевиками, що їх особисто пережив. Докладу вислухало понад 100 осіб. Після доповіді переведено збірку на медикаменти для УПА. **Учасник.**

БОСТОН, МАСС.

Бостонські громадські вісті.

Наша громада, при співучасті від. 238 У. Н. Союзу тов. Запорозька Січ, дальше: сестрицтва Покрови Пресв. Богородиці і тов. Дочки України взяли численну участь у збірці на сироти, яку переводить тепер організація Оверсіз Ейд фор Чилдрен. Предсідник місцевого Українського Допомогового Комітету, М. Давискиба, був у контакті з генеральним предсідником амер. комітету „Крусейд фор Чилдрен" і виголосив при двох нагодах промови на зібранні американців. Він теж був запрошений на бенкет, уладжений французьким генеральним консулем. Збірка, переведена на цю ціль в українській православній церкві принесла $63, гром. Іван Загоруйко з Бурлингтон, у стейті Вермонт, прислав $10, разом $73. Наші громадяни радо помагають збірковій кампанії, знаючи, що з неї значна частина піде до розпорядку ЗКАДКомітету в Филаделфії.

„Я знаю, що значить скиталець в голоді" — так заявив наш громадянин, член від 238 У. Н. С. Захарій Рак і передав від себе $50 на народні цілі, а це: $20 на УПА, $10 на сироти, $10 на скитальців, $10 на поміч студентам на скитальщині.

Українські кобзарі.

Так називається український співацький кружок молодих американців українського роду, зорганізований при Юкрейнієн Амерікен Сивик Клоб. При клобі є теж мужеський хор, ім. Щевченка. Спільним диригентом є Мирослав Желехівський, про якого кілька раз вже була згадка в „Свободі". Оба хори виступали вже перед ширшою американською публикою, як от на „Мюзик Фестівал" в Нюпорт Нюс, Ровд Айленд, а 18. червня дали концерт в Бостон Санітаріом для хворих на туберкулозу. Окремо виступали на концерті в честь Шевченка, улаштованім в травні Лігою Української Молоді стейту Конетикат. Крім хозу виступає ще танцюристичний гурт під проводом інструктора С. Гуди, який веде курс українських народніх танків в Українськім Народнім Домі в Матепен, Масс.

Капітан Дацко на відлустці.

Капітан американської армії, В. Дацко, який вславився підчас війни як пілот, що перелетів через Румунію аж до Полтави і потім описав свої спостереження, приїхав домів на відпочинок. Він дістав признання від окупаційної американської влади за перевіз важних американських військовиків через небезпечну зону в Німеччині.

Конвенція Литовського Народного Союзу.

Дня 21. червня покінчилася тут конвенція краевої литовської бенефітової організації, подібної до Українського Н. Союзу. Вона має 15,000 членів. У політичних виявах конвенція відзначилася натавруванням наїзду й тиранії комуністів у Литві, про що помістили згадку місцеві газети. Автор тих стрічок склав литовцям привіт іменем Українського Народного Союзу, будучи його головним радним.

М. Давискиба.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохається на початку **листа доконче** подати під яким числом в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

За листами чи дресами від скитальників прохаємо звертатись безпосередньо до ЗУАДКомітету, адресу якого подано при кінці.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видатків та за витрату часу на полагодження вашої справи.

• • •

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

15,260 До товаришів шкільної лавки української гімназії в Рогатині: Андрушків Володимира, Семеґен Івана, Дарміць Андрія і Павла, Нагаєвський Осипа, Ґресько Івана від Окрепкий Степана.

15,261 **До таборових Управ на скитальщині,** від відділу розшуків при ЗУАДК: проситься повідомити по таборах, що Богословську Яніну д. Юська Полька з с. Жабинє (Зборів) пошукує кревна з Америки, Лучка Марія.

15,262 Кревних і знакомих в повіту Збараж і довколичних сіл: від доньки бувшого посла Австрії та Чехо-Словацької Републики, Остапчук Яцка, в імени свого батька просить о афідавіт Остапчук-Калинович Мирослава зі скитальщини.

15,263 Шипула Юлії д. Василя з Золочева і Петрів Анни д. Дмитра від Карабін Василя.

ДЖОЗЕФ В. МАРТИН, мол., спікер палати репрезентантів в конгресі, років 63, є важною фігурою ще й з цього боку, що коли б Труман помер в часі урядування, Мартин став би його наступником.

15,264 Обришко з дому тітки Марти і Палагії з с. Арламів (Добромиль) від Обришко Еви д. Михайла.

15,265 Дутка-Кузина з с. Мадрич (Дрогобич) від Маґур Дмитра с. Теодора.

15,266 Микита Григорія від Хомин Степана з с. Гуменець (Львів).

15,267 Рідних і знайомих з с. Чуква (Новий Самбір) від Шиян Данила.

15,268 Пранєвич Олексія с. Андрія з с. Жарабковичі (Барановичі) від Леваш Олекси.

15,269 Ірас Івана батька, Наливайко Касі тітки від Ірас Михайла з с. Ясениці Замкові (Турка).

15,270 Цилюк Андрія Григоровича від Бартушак Дмитра Івановича з с. Березовичі (Володимир Волинський).

15,271 Михалечко Петра с. Костя з Добромиля від Михалечко Миколи.

15,272 Багріяк стрийка від Багріяк Михайла з с. Турія (Самбір).

15,273 Тиндик Івана з с. Бортятин (Судова Вишня) від Тилич Андрушка.

15,274 Зубрицька Теодори з с. Вілька Зміївська (Яворів) (перебуває на острові Куба) від сестри Зубрицька Катерини.

15,275 Сепко (Семко) Петра і Ольги з с. Пруси (Самбір) від Коцопей Василя.

15,276 Кифор Теклі д. Анни і Леона з с. Середнє (Підгайці) від Кифор Марії зам. Лоренц.

15,277 Сенюта Юрія з с. Дубрівка (Новий Самбір) від Сенюта Катерини.

15,278 Кревних Паук Михайла з с. Багозов Горішна (Добромиль) від Ворончак Федора с. Юлії Паук.

15,279 Бойко Якова Григоровича (Маріяновські хуторі) від Чуйко Евдокії Платонівна.

15,280 Марчук Гриця, Заведюк Ілька, Тюхтій Степана від Марчук Ольги зам. Решетило з с. Богданівка (Скалат).

МАЛИЙ СТАЛІН ПРО ВЕЛИКОГО СТАЛІНА.

Москва, 15. липня. (АП). — В найблищу неділю має відбутися в Москві велика авіяційна парада, в якій одну з головних роль гратиме сталінів син, ген. Василь Й. Сталін. В надрукованому „Красному Флоті" інтерв'ю він дослівно заявив, що в цій параді кожний учасник „задемонструє свою любов і вдячність до творця і організатора всіх перемог і успіхів советського народу, найбільшого приятеля советських льотчиків, мудрого, ґеніяльного полководця і головнокомандуючого Совєтського Союзу, Йосифа Вісаріоновіча Сталіна".

МОНТҐОМЕРІ У ВІДНІ.

Відень, 14. липня. — Протягом двох попередніх днів в столиці Австрії був зупинився шеф британського імперіяльного штабу, філд маршал монтґомері. Ціллю його відвідин була інспекція стаціованих в Австрії британських військ.

В ТУРЕЧЧИНІ ЗАСУДЖЕНО 20 КОМУНІСТІВ

Істамбул, Туреччина, 15 липня. Вчора тут закінчився найбільший до цього часу судовий процес проти членів комуністичної партії. На лаві підсудних сиділо 56 обвинувачених. 20 з них засуджено на каторгу і тюрму від трьох до п'ятьох років. Інших виправдано.

15,281 Ґураль Ксені в дому Стахів з с. Ходачків Малий (Тернопіль) від Попів Павла с. Теодора.

15,282 Шанькевич Пазі з дому Писарівська від Писарівська-Білоусов Наталії з с. Немирова (Рава Руська).

15,283 Пітко Йосифа з с. Велико-Поля (Сянік), Бубняк Михайла і Катерини від Пітко Івана.

15,284 Ґалан Юрка та знакомих з с. Підліся (Рава Руська) від Ґалан Григорія.

15,285 Біґуняк Параскевії і Юлії в с. Пантни (Горлиці) від Мовчан Івана.

15,286 Вихолат Михайла з с. Тимці (Любачів), Машина Семена з с. Любинець (Чесанів) від Біненич Івана с. Михайла.

15,287 Ксенич Анни зам. Придань з с. Смільник (Лісько) від Ксенич Михайла.

Голоситись на адресу:
UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

CHICAGO, ILL. — Monthly meeting of Birth of Holy Virgin Society, Branch 259, will be held Sunday, July 18, 1948 at 1903 W. 51st St., at 2:00 P. M. — P. Trusiak, Rec. Sec.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. — Піврічні збори Тов. Запорозька Січ, від. 206, відбудуться в неділю, 18. липня, в парохіяльній салі, 74 Гаррис Еве., в годині 1. пополудні точно. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо будуть важні справи до обговорення і полагодження; також будуть звіти уряду і контролі за перший півріч. Пригадуємо членам, щоб вже замовляли ювілейний календар, що видає У. Н. Союз. Вписуйте свої діти в члени У. Н. Союзу. — В. Кушнір, пр.; І. Кокольський, секр.

ГЕМТРЕМК, МІШ. — Тов. Згода, від. 20, повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 17. липня, в 8. годині ввечір, в Укр. Хаті.

ЧЕСТЕР, ПА. — Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 156, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в пятницю, 16. липня, точно в год. 7:30 ввечір. Просимо всіх членів прийти на ці збори конечно, бо є дуже важна справа до вирішення. — В. Новак, секр.

ВІЛКС-БЕРІ, ПА. — Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 99, відбудуться в неділю, 18. липня, зараз по Сл. Божій, в гали парохіяльній. Просимо всіх членів прийти на ті збори і заплатити свої місячні вкладки. — Уряд.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. — Збори Бр. св. Димитрія, від. 288, відбудуться в суботу, 17. липня, в годині 6:30 ввечір, в гали парохіяльній, 235 Карбон ул. Уряд просить членів явитись на збори, бо є важні справи до полагодження. — За уряд: М. Брус, пр.; Д. Мушастий, кас.; А. Данилюк, секр.

АНСОНІЯ, КОНН. — Збори Тов. ім. А. Бончевського, від. 10, відбудуться в неділю, 18. липня, зараз по Сл. Божій, в гали парохіяльній. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо маємо дуже важні справи до полагодження. Довгуючих членів просимо вирівнати свої залеглости. — За уряд: Г. Рубас, предс.; В. Глива, секр.

ЙОНҐСТАВН, О. — Піврічні збори Бр. св. Петра й Павла, від. 274, відбудуться в неділю, 18. липня, в год. 12. вполудне. Обовязком кожного члена є бути на цих зборах, бо буде піврічний звіт і інші важні справи. На цих зборах секретар зрезигнує, бо виїжджає зі стейту, тому буде вибір іншого секретаря. — П. Сильчак, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Бр. св. Георгія, від. 239, повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 17. липня, в годині 8. ввечір, в гали Тов. Горожан, 847 Н. Френклин ул. Секретар урядуватиме від години 6:30 ввечір. — Уряд.

ПОШУКУВАННЯ

ІВАН ГОРБОВИЙ, син Ілька з Березки, поч. Бірча, пов. Добромиль, пошукує **МИКОЛУ та КАТЕРИНУ ГОРБОВУ,** які виїхали 1914 р. до Ню Йорку і там перебували цілий час. Зголошення слати на адресу:
АННА ЧАЙКА
391 East 10th St., New York, N. Y.

ФЕДОР ВОРОНЬЧАК, син Антона і Юлії Вороньчак, роджений Болозав Горішна, пов. Самбір, який живе тепер в таборі в Німеччині, пошукує **МИХАЙЛА і ВАСИЛЯ ПАУК,** ур. в Болозав Горішна, пов. Самбір, виїхали до Америки в 1912 р. Хто про них знає, або вони самі, прошу написати на адресу: **John Monasterski, 782 Franklin Ave., Aliquippa, Pa.**

ТАРЗАН, ч. 1884. Дивні голоси.

На переполох Нкіми Тарзан глянув вгору і завважав, як кілька неформених лиликів великої породи літали серед сумерку.

Йому здавалося, що один по однім вони злітали на землю. Тарзан знав, що лилики не живуть на полю, отже він цим заінтересувався.

Прослідивши землю довкола себе, малпочоловік побачив якусь яму з отвором і підійшов туди, щоб ближче придивитися, що це таке.

Нагло він остиг. Його гострі змисли занюхали запах людського тіла... Потім далися чути здалека приглушені голоси.